

Uniwersytet Wrocławski
Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej

Ich małe ojczyzny

Lokalność, korzenie i tożsamość
w warunkach przemian

Pod redakcją naukową
Mieczysława Trojana

Wrocław 2003

Spis treści

Regionalizmy w kontekście – wstęp	7
Od kręgu „grup etnograficznych” do nowej konfiguracji tożsamości	
Stanisław Węglarz: Identyfikacja lokalna w konstrukcji tożsamości kulturowej	11
Urszula Janicka-Krzywda: Stowarzyszenie Gmin Babiogórskich. Historia i działalność . .	23
Krystyna Kossakowska-Jarosz: Idea „małej ojczyzny” w sposobach myślenia o śląskiej przestrzeni kulturowej	33
Ewa Banasiewicz: Ojczyzna duchowa i sentymentalna w życiu i wspomnieniach Żydów polskich	53
Janusz Kamocki: Przeniesienie małej ojczyzny Tatarów polskich z Kresów na Podlasie .	63
Kurt Dröge: Historische Sachkultur in Pommern zwischen Aneignung und Entfremdung	67

*

Specyfika środowisk lokalnych

Edward Pietraszek: Ojczyzny bliskie (prywatne, małe) – środowiska ludzkiego życia . .	79
Irena Kotowicz-Borowy: Konstrukcja tożsamości drobnej szlachty mazowieckiej w kontekście funkcjonowania struktur lokalnych i regionalnych	89
Eugeniusz Kłosek: Wieś Kaczyka: wieloetniczność i lokalność Bukowiny w miniaturze	99
Elżbieta T. Filip: O nas mówili: to takie hołdy-bołdy. Wilamowiczanie w oczach „swoich” i „obcych” w dwudziestym stuleciu	109
Wojciech Sadowski: Raclawskie wrastanie w Gorzowską Ziemię. Historia wsi po roku 1945	121

*

Siła tradycji i wyzwania współczesności – w kontekście uwarunkowań regionalnych

Irena Bukowska-Floreńska: Tradycje lokalne i rodzinne a tożsamość kulturowa współczesnych środowisk podmiejskich i miejskich. Przykład Górnego Śląska	135
Teresa Smolińska: Pejzaż kulturowy „małej ojczyzny” w procesie poszukiwania tożsamości rodzimnej ludności Śląska Opolskiego	155
Wiesława Korzeniowska: Ziemiaństwo górnośląskie i jego „małe ojczyzny” (wiek XIX – początek XX).	175
Katarzyna Rajtar: Powojenny Wrocław „ziemią niczyją” i „małą ojczyzną”	187
Mieczysław Trojan: Kulturowa dynamika Wrocławia	203
Bogdanova-Royal Veneta: The Bulgarian Community in Wrocław	215
Stefan Schwan: Gibt es (noch) Niederschlesier? Eine empirische Studie zur lokalen Identität junger Breslauer	229
Alfred Meškank; Ludmiła Gajczewska: Między historią i współczesnością: z dziejów zainteresowań Łużycami we Wrocławiu	235

*

Przynależność lokalna i „małe ojczyzny” sąsiadów

Richard Jeřábek: Ubi bene, ibi patria – „Male vlasti” Čechů a Moravanů	243
Sönke Löden: Zwischen humanistischem Erbe und regionaler Tradition. Die Rolle der Volkskunst in der Identitätspolitik der DDR am Beispiel Sachsen, 1950-1965	251
Mychajło Hłusko: „Мала батьківщина” галицьких Українців	271
Dušan Drljača: Próby utrzymania wieloetniczności na przykładzie miasta Prnjavor i jego okolicy (Republika Serbska: Bośnia i Hercegowina)	283
Zdeněk Uherek: Přesídlenci českého původu z Ukrajiny, Běloruska, Ruska a Kazachstánu a jejich rodinní příslušníci v České republice	293
Felicitas Drobek: Nareszcie w domu? Mała ojczyzna wysiedlonych Niemców rosyjskich	301

*

Środowiska lokalne filarem polskiej diaspory

Katja Michajłowa: „Mała ojczyzna to my” czyli o tożsamości etnicznej i kulturowej Polaków w Bułgarii	321
Katerina Chr. Sultania: „Polsey Grecy” w Trikali. Kulturowy wymiar reemigracji	331
Władysław Masiarz: Wierszyna – polska „mała ojczyzna” na Syberii Wschodniej	335
Aleksandra Lubonewicz: Współczesna sytuacja językowa i kulturowa środowiska polskiego w Dobromilu	339
Regina Bogucka-Lebiedź: Rola religii w zachowaniu tożsamości narodowej Polaków w Mołdawii	351
Halina Rusek: Ojczyzna i „swoi” dla ludzi pogranicza etniczno-kulturowego – dylemat dwiistości. Na przykładzie Śląska Cieszyńskiego	363
Iwona Kabzińska: „Małe ojczyzny” Polaków na terenach byłego Związku Radzieckiego – nowe problemy badawcze	371

*

Wybrane aspekty dynamiki procesów identyfikacji

Barbara Bazieliuch: Strój ludowy jako wyznacznik lokalnej, regionalnej i narodowej tożsamości	389
Krystyna Kiereta: Kształtowanie poczucia przynależności lokalnej w warunkach edukacji szkolnej	397
Józef Nowak: Trwałość i zmienność tradycji obrzędowych na wschodniej Zamojszczyźnie w wymiarze rodzinnym, lokalnym i regionalnym (wigilia Bożego Narodzenia)	401
Zdzisław Kupisiński: Ludowa obrzędowość zaduszkowa w Opoczyńskim jako wyznacznik tożsamości lokalnej	425
Elżbieta Szot-Radziszewska: Tradycja i zmiana w społeczności polskich Cyganów nizinnych po osiedleniu	437
Jacek Grzywa; Marek Wiera: Postawy wobec życia kulturalnego oraz identyfikacja religijna osób skazanych na przykładzie Zakładów Karnych w Jastrzębiu-Zdroju	455
Katarzyna Waszczyńska: Tożsamość mieszkańców pogranicza polsko-białoruskiego, rejon Puszcz Białowieckiej	465
Krzysztof R. Mazurski: Krajoznawstwo jako instrument kształtowania tożsamości lokalnej	477
Małgorzata Różycka: Problem tożsamości kulturowej mniejszości narodowych z perspektywy państwa	481
Postłowie	491